

ADHD v triede

Praktický manuál pre učiteľov, pedagogických asistentov a školské tímy

Konkrétne postupy, pracovné listy a checklisty na podporu
žiaka s ADHD v škole.

Inštitút profesijného rozvoja a praxe

Spracovala: Mgr. Božena Polakovičová, MBA

Odborné zameranie: pedagogika, špeciálna pedagogika, sociálna práca,
školský manažment, HR a rozvoj ľudí

OBSAH

Úvod

Modul 1: Čo je ADHD v školskom prostredí

Modul 2: Konkrétne školské situácie, v ktorých žiak s ADHD zlyháva

Modul 3: Triedne prostredie a sedenie

Modul 4: Ako dávať pokyny žiakovi s ADHD

Modul 5: Správanie, pravidlá a dôsledky

Modul 6: Písomky, diktáty a hodnotenie

Modul 7: Spolupráca s rodičom, pedagogickým asistentom

a odborníkmi

Modul 8: Hotový plán podpory žiaka s ADHD v triede

Záver

Odborné upozornenie

Zdroje

Prílohy

UKÁŽKA - nie je určená na ďalšie šírenie

Modul 3 – Vizuálna štruktúra v triede

Príklad zápisu na tabuľu

Dnes:

1. Opakovanie – 5 minút
2. Nové učivo – 10 minút
3. Cvičenie 1–3
4. Kontrola
5. Domáca úloha

Pri mladších žiakoch možno použiť jednoduchý postup:

Teraz: čítame text.

Potom: odpovieme na otázky.

Nakoniec: skontrolujeme prácu.

Pri starších žiakoch môže byť vizuálna štruktúra menej obrázková, ale stále prehľadná. Pomáha najmä zápis cieľa hodiny, časový rámec práce, rozsah úloh a informácia, čo má byť hotové na konci hodiny.

Príklad pre starších žiakov:

Samostatná práca – 12 minút

1. Prečítaj zadanie.
2. Urob úlohy 1–4.
3. Ťažkú úlohu označ bodkou.
4. Posledné 2 minúty skontroluj odpovede.

Vizuálna štruktúra nie je náhrada vysvetlenia učiteľa. Je to opora, ku ktorej sa žiak môže počas práce vrátiť bez toho, aby musel opakovane žiadať o pomoc.

Prílohy

Táto časť obsahuje pracovné listy, checklisty a krátke vizuálne pomôcky, ktoré možno použiť pri pozorovaní žiaka, plánovaní podpory, úprave prostredia triedy, komunikácii s rodičom a vyhodnocovaní opatrení.

Pracovné listy

Pracovný list 1: Kde žiak zlyháva a čo môže byť za tým

Pracovný list 2: Kde presne problém vzniká

Pracovný list 3: Trieda, lavica a sedenie

Pracovný list 4: Ako upraviť pokyn

Pracovný list 5: Správanie, pravidlá a dôsledky

Pracovný list 6: Písomky, diktáty a hodnotenie

Pracovný list 7: Spolupráca škola – rodič – odborníci

Pracovný list 8: Plán podpory žiaka s ADHD

Checklisty a vizuálne pomôcky

Checklist 1: Pred písomkou

Checklist 2: Kontrola po diktáte

Checklist 3: Pripravenosť na hodinu

Checklist 4: Domáca úloha

Checklist 5: Sedenie a lavica

Checklist 6: Čo skúsiť pred poznámkou

Checklist 7: Krátky pokyn

Checklist 8: Vizuálna štruktúra triedy

Vizuálna kartička 1: Pravidlá počas práce

Checklist 9: Pripravenosť na prácu / pomôcky

Checklist 10: Rýchle vyhodnotenie podpory po 2 týždňoch

Odporúčanie

Nie je potrebné vypĺňať všetky prílohy naraz. Odporúča sa začať jednou konkrétnou situáciou, jednou úpravou a po 2–4 týždňoch vyhodnotiť, či podpora žiakovi pomáha.

Checklist 7

Krátky pokyn

Tento checklist je určený pre učiteľa pri zadávaní úloh, začiatku práce alebo zmene činnosti. Pomáha upraviť pokyn tak, aby bol pre žiaka s ADHD zrozumiteľný, konkrétny a použiteľný hneď v danej situácii.

Pri žiakovi s ADHD často nestačí povedať pokyn iba raz alebo použiť všeobecné upozornenie. Pomáha krátky pokyn, jasný prvý krok, vizuálna opora a overenie porozumenia.

Pre učiteľa

Predtým, ako dám pokyn, skontrolujem:

- Je pokyn krátky?
- Obsahuje iba jeden alebo dva kroky?
- Vie žiak, čo má urobiť ako prvé?
- Je prvý krok viditeľný, ukázaný alebo napísaný?
- Nepoužívam iba všeobecnú vetu „Dávaj pozor“?
- Hovorím pokojne a konkrétne?
- Dávam pokyn vtedy, keď ma žiak vníma?
- Overím porozumenie otázkou: „Čo urobíš ako prvé?“
- Pri potrebe použijem rovnaký krátky signál ako predtým.
- Po pokyne skontrolujem začiatok práce, nie až konečný výsledok.

Príklady konkrétnych pokynov

- „Otvor zošit.“
- „Začni prvým príkladom.“
- „Podčiarkni slovesá.“
- „Pozri na tabuľu.“
- „Napíš jednu vetu.“
- „Odlož veci, ktoré teraz nepotrebuješ.“

Poznámka:

Krátky pokyn má byť konkrétny, pokojný a zameraný na činnosť, ktorú má žiak urobiť teraz. Pri ADHD často pomáha, keď učiteľ namiesto opakovaného napomínania ukáže prvý krok, použije vizuálnu oporu alebo overí, či žiak pokyn skutočne pochopil.